

Rak z przerzutami: gdy rak się rozprzestrzenia

Rak z przerzutami to rak, który rozprzestrzenił się z miejsca, w którym się zaczął, do odległej części ciała. Zachowuje nazwę pierwotnego raka, na przykład rak piersi z przerzutami. Dla większości typów istnieje leczenie, często mające na celu kontrolowanie raka i łagodzenie objawów.

Ta strona jest dla osób, którym powiedziano, że ich rak się rozprzestrzenił, oraz dla ich opiekunów. Wyjaśnia, czym jest rak z przerzutami, dokąd zwykle daje przerzuty i co może zrobić leczenie.

W skrócie

Rak, który rozprzestrzenił się z miejsca, w którym się zaczął, do odległej części ciała, nazywa się rakiem z przerzutami. W wielu typach raka nazywa się go też rakiem w stopniu 4. Proces, w którym komórki raka przedostają się do innych części ciała, nazywa się przerzutowaniem (metastazą).

Lekarze oglądają komórki raka z przerzutów pod mikroskopem i badają je także na inne sposoby. Komórki mają cechy podobne do raka pierwotnego (pierwszego). Nie wyglądają jak komórki w miejscu, w którym znaleziono przerzut. Dzięki temu lekarze wiedzą, że rak rozprzestrzenił się z innej części ciała.

Rak z przerzutami zachowuje nazwę raka, z którego pochodzi, niezależnie od tego, dokąd się przedostanie.

Dlaczego nazwa pozostaje ta sama

Rak z przerzutami ma taką samą nazwę jak rak pierwotny. Weźmy na przykład raka piersi, który dał przerzuty do płuca. Nazywa się go rakiem piersi z przerzutami, a nie rakiem płuca. Leczy się go jako raka piersi w stopniu 4, a nie jako raka płuca.

Czasem lekarze nie potrafią ustalić, gdzie rak z przerzutami się zaczął. Taki typ nazywa się rakiem o nieznanym ognisku pierwotnym (CUP).

Jak rak się rozprzestrzenia

Komórki raka przemieszczają się po organizmie w kilku krokach. Są to:

1. wrastanie w pobliską prawidłową tkankę i jej naciekanie.
2. przechodzenie przez ściany pobliskich węzłów chłonnych lub naczyń krwionośnych.

3. wędrowanie układem chłonnym i krwią do innych części ciała.
4. zatrzymanie się w małych naczyniach krwionośnych w odległym miejscu, wnikięcie w ściany naczyń i przejście do otaczającej tkanki.
5. wzrost w tej tkance, aż powstanie maleńki guz.
6. pobudzanie wzrostu nowych naczyń krwionośnych. To tworzy zaopatrzenie we krew, dzięki któremu guz przerzutowy może dalej rosnąć.

Przeważnie rozprzestrzeniające się komórki raka giną gdzieś po drodze. Ale jeśli na każdym etapie warunki pozostają dla nich sprzyjające, niektóre mogą utworzyć nowe guzy w innych miejscach ciała. Komórki raka z przerzutów mogą też przez wiele lat pozostawać nieaktywne w odległym miejscu, zanim znów zaczną rosnąć, o ile w ogóle to zrobią.

Dokąd rak daje przerzuty

Rak może dawać przerzuty prawie do każdej części ciała. Jednak różne typy raka częściej dają przerzuty do określonych miejsc. Najczęstsze miejsca przerzutów to kości, wątroba i płuca.

Oto główne miejsca, do których rozprzestrzeniają się częste nowotwory, nie licząc węzłów chłonnych. Otrzewna to cienka wyściółka jamy brzusznej.

- **Pęcherz moczowy:** kości, wątroba, płuca.
- **Pierś:** kości, mózg, wątroba, płuca.
- **Okrężnica:** wątroba, płuca, otrzewna.
- **Nerka:** nadnercze, kości, mózg, wątroba, płuca.
- **Płuco:** nadnercze, kości, mózg, wątroba, drugie płuco.
- **Czerniak:** kości, mózg, wątroba, płuca, skóra, mięśnie.
- **Jajnik:** wątroba, płuca, otrzewna.
- **Trzustka:** wątroba, płuca, otrzewna.
- **Gruzoł krokowy (prostata):** nadnercze, kości, wątroba, płuca.
- **Żołądek:** wątroba, płuca, otrzewna.

Możliwe objawy

Rak z przerzutami nie zawsze powoduje objawy. Gdy objawy się pojawiają, to, jak się odczuwa je i jak często występują, zależy od wielkości i miejsca guzów przerzutowych. Częste objawy to:

- ból i złamania, gdy rak rozprzestrzenił się do kości.
- ból głowy, drgawki lub zawroty głowy, gdy rak rozprzestrzenił się do mózgu.
- duszność, gdy rak rozprzestrzenił się do płuca.
- żółtaczka (zażółcenie skóry lub oczu) lub obrzęk brzucha, gdy rak rozprzestrzenił się do wątroby.

Cele leczenia

Dla większości typów raka z przerzutami istnieje leczenie. Często celem jest kontrolowanie raka przez zatrzymanie lub spowolnienie jego wzrostu. Niektórzy ludzie żyją latami z rakiem z przerzutami, który jest dobrze kontrolowany.

Inne metody leczenia mogą poprawiać jakość życia przez łagodzenie objawów. Taka opieka nazywa się opieką paliatywną. Można ją stosować na każdym etapie leczenia raka.

To, jakie leczenie otrzymuje dana osoba, zależy od kilku rzeczy:

- typu raka pierwotnego
- miejsca, do którego się rozprzestrzenił
- leczenia, które osoba miała w przeszłości
- jej ogólnego stanu zdrowia

Poradniki o kolejnych krokach dla poszczególnych nowotworów znajdziesz tutaj: rak piersi z przerzutami, rak płuca w stopniu 4, rak jelita grubego z przerzutami, rak gruczołu krokowego z przerzutami oraz rak oligometastatyczny.

Patrząc w przyszłość

Jeśli osobie powiedziano, że jej raka nie można już kontrolować, ona i jej bliscy mogą chcieć porozmawiać o opiece u schyłku życia. Opieka paliatywna jest zawsze dostępna, niezależnie od tego, czy ktoś zdecyduje się dalej leczyć raka. Służy kontrolowaniu objawów raka i działań niepożądanych leczenia.

Badacze wciąż szukają nowych sposobów niszczenia komórek raka pierwotnego i z przerzutów lub zatrzymywania ich wzrostu. Te prace obejmują pomaganie układowi odpornościowemu w walce z rakiem, blokowanie kroków, które pozwalają komórkom raka się rozprzestrzeniać, oraz celowanie w określone zmiany genetyczne w guzach.

Nawet po rozprzestrzenieniu się raka istnieją możliwości leczenia, a opieka, która pomaga czuć się lepiej, jest zawsze dostępna.

Na podstawie wiarygodnego źródła

To tłumaczenie treści edukacyjnych na prosty język, oparte na źródle: Narodowy Instytut Raka. Aby uzyskać pełne i aktualne informacje, przeczytaj oryginalne źródło. Tylko do celów edukacyjnych — to nie jest porada medyczna. Zawsze rozmawiaj ze swoim zespołem opieki.

Narodowy Instytut Raka: cancer.gov/types/metastatic-cancer

Zaktualizowano: 2026-08-05

Masz prawo do bezpłatnego tłumacza. Szpitale i przychodnie w Stanach Zjednoczonych, które otrzymują fundusze federalne, muszą zapewnić wykwalifikowanego tłumacza bez żadnych kosztów dla Ciebie. Możesz o niego poprosić w recepcji lub przed wizytą. Nie musisz prosić członka rodziny ani dziecka, aby tłumaczył za Ciebie.

Online: cancerexplained.org/languages/pl/metastatic-cancer

Przetłumaczono z angielskiego artykułu na cancerexplained.org. Wersja angielska jest tą, która została sprawdzona ze źródłem.

Educational information only, not medical advice. An AI-assisted editorial system helped prepare this page. No named medical reviewer has reviewed it unless one is listed.

Można bezpłatnie drukować, kopiować i udostępniać bez zmian. Nie trzeba prosić o pozwolenie. Prosimy nie zmieniać treści medycznych. Źródło: cancerexplained.org. Informacje edukacyjne, nie porada medyczna.